

Analizy inwestora giełdowego

Istnieje wiele rodzajów analiz stosowanych przez inwestorów giełdowych i każda ma zwolenników i przeciwników. Ostatecznie, kto ma rację – rozstrzyga rynek.

Analiza fundamentalna

Analiza fundamentalna jest jedną z podstawowych technik badania rynku kapitałowego w oparciu o dane fundamentalne ze spółki i jej otoczenia. Na podstawie wyników tej analizy można ocenić kondycję ekonomiczną spółki oraz dokonać jej wyceny. Podejmowanie decyzji inwestycyjnych z wykorzystaniem analizy fundamentalnej oznacza inwestowanie w wartość.

Źródłami informacji i danych finansowych, niezbędnych dla przeprowadzenia analizy fundamentalnej spółki, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub są wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu mogą być:

- prospekt emisyjny, memorandum informacyjne, lub inny dokument informacyjny;
- raporty bieżące oraz okresowe, zawierające sprawozdania finansowe;
- prognozy wyników;
- oświadczenia i wypowiedzi przedstawicieli spółki;
- informacje branżowe;
- dane statystyczne z gospodarki.

W analizie fundamentalnej uwzględnia się takie czynniki jak: sytuacja makroekonomiczna, polityka gospodarcza i monetarna, sytuacja branży i pozycja spółki w tej branży, kondycja ekonomiczna spółki oraz jej mocne i słabe strony. Na kompleksową analizę fundamentalną składa się:

- analiza otoczenia makroekonomicznego spółki;
- analiza sektorowa;
- analiza ogólnej sytuacji spółki;
- analiza finansowa spółki;
- wycena spółki.

Na podstawie sprawozdań finansowych obejmujących: bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych a także cen rynkowych akcji obliczane są wskaźniki, które obrazują sytuację ekonomiczną spółki oraz kierunki jej zmian. Wskaźniki finansowe są użytecznym narzędziem wspomagającym decyzje inwestycyjne, gdyż na ich podstawie można szybko zdiagnozować sytuację spółki oraz ocenić perspektywy jej rozwoju.

Klasyfikacja wskaźników obejmuje pięć grup, które dotyczą:

- płynności – pokazują zdolność spółki do wywiązywania się z zobowiązań krótkoterminowych;
- aktywności – pokazują, jak szybko spółka zamienia swoje zapasy i należności na gotówkę;

- zadłużenia - informują o poziomie zadłużenia spółki i jej zdolności do obsługi tego zadłużenia;
- rentowności - informują o wielkości zysku, jaki spółka osiągnęła w odniesieniu do zaangażowanych kapitałów lub majątku;
- wartości rynkowej - służą ocenie wartości rynkowej spółki, która zależy od kursów jej akcji.

Analiza fundamentalna jest wysoce pracochłonna i kosztowna, wymaga specjalistycznej wiedzy z różnych dziedzin – m.in. makroekonomii, finansów spółek, rachunkowości, prawa gospodarczego. Jest więc stosowana przy inwestycjach długoterminowych lub o dużej wartości a także fuzjach i przejęciach. Nie wskazuje momentu zakupu akcji.

Analiza techniczna i trendy

Analiza techniczna jest metodą badania trendów cenowych z wykorzystaniem historycznych kursów papierów wartościowych i wolumenu obrotów czy otwartych pozycji w kontraktach terminowych, przedstawionych na wykresach oraz w zbiorach danych z sesji giełdowych. Na ich podstawie analitycy przewidują trendy rynkowe na różne okresy, w zależności od przyjętego horyzontu inwestycyjnego.

Analizy technicznej nie interesuje, jakie czynniki wpłynęły na układ sił podaży i popytu. Jego zadaniem jest prognozowanie, czy w przyszłości będzie przeważać popyt czy podaż.

W analizie technicznej przyjęto trzy założenia, które są jej filarami i stanowią podstawę do wnioskowania:

- rynek dyskontuje wszystko;
- ceny podlegają trendom;
- historia się powtarza.

Rynek dyskontuje wszystko

Pojęcie „rynek dyskontuje wszystko” oznacza, że czynniki: fundamentalne w spółce, makroekonomiczne w kraju, psychologiczne na rynku i wszelkie inne mają odzwierciedlenie w cenie rynkowej instrumentu finansowego. Analityk techniczny nie zastanawia się nad przyczynami zmian cen – przyjmuje, że są one efektem zmian relacji między popytem i podażą. Przewaga popytu powoduje wzrosty cen a przewaga podaży – ich spadki.

Ceny podlegają trendom

Podstawowym zadaniem analizy technicznej jest identyfikacja trendów i punktów zwrotnych. Wyróżnia się trend wzrostowy, spadkowy i boczny.

Dow podzielił trendy na trzy rodzaje: główne, wtórne i mniejsze, czyli długoterminowe, średnioterminowe oraz krótkoterminowe. Każdy trend wyższego rodzaju składa się z trendów niższego rodzaju.

Rodzaj trendu określa się na podstawie położenia względem siebie punktów zwrotnych na wykresie cenowym. Jeżeli kolejne punkty znajdują się coraz wyżej, mówimy o trendzie wzrostowym. Jeżeli natomiast są coraz niżej – mamy do czynienia z trendem spadkowym. W przypadku, kiedy punkty te znajdują się na zbliżonym poziomie - występuje trend boczny.

Potwierdzeniem trendu jest wzrost wolumenu obrotów wraz ze zmianą notowań giełdowych. Bieżący trend będzie tak długo kontynuowany dopóki nie nastąpi jego zmiana a określenie momentu tej zmiany należy do zadań analizy technicznej.

Historia się powtarza

W wyniku wieloletnich obserwacji różnych rynków stwierdzono, że sytuacja na giełdach powtarza się. Jest to skutkiem zachowań zbiorowości ludzkich, które w pewnych sytuacjach są takie same lub podobne. Pomimo upływu czasu, rozwoju cywilizacyjnego, upowszechnienia wykształcenia czy zmian kulturowych - natura ludzka pozostała w gruncie rzeczy taka sama. Ludzie podlegają takim samym namiętnościom i lękom, jak przed wiekami. Takie zachowania mają przełożenie na sytuację na rynkach kapitałowych i w konsekwencji na przebieg notowań instrumentów finansowych.

Formacje i wskaźniki analizy technicznej

Na podstawie wielowiekowych obserwacji zidentyfikowano, jakie formacje na wykresach cenowych poprzedzają określone zmiany notowań instrumentów finansowych. Jeżeli dana formacja w przeszłości poprzedzała wzrost lub spadek notowań, to obecnie istnieje również wysokie prawdopodobieństwo analogicznych zmian. W analizie technicznej wyróżnia się formacje:

- sygnalizujące odwrócenie trendu wzrostowego na spadkowy;
- sygnalizujące odwrócenie trendu spadkowego na wzrostowy;
- kontynuacji trendu.

Popularnymi wskaźnikami wykorzystywanymi w analizie technicznej są średnie kroczące. Obliczane, jako średnie ważone (proste, geometryczne, wykładnicze) dla określonej liczby notowań. Pozwalają one wygładzić wykres i jednocześnie ułatwić identyfikację trendu. Przy ich pomocy można określić punkty zmiany trendów stanowiące sygnały dla wejścia lub opuszczenia rynku danego instrumentu finansowego.

W analizie technicznej wykorzystuje się oscylatory, które są wskaźnikami obliczanymi na podstawie notowań i wolumenu obrotów a ich wartości zawierają się w pewnym przedziale. Stanowią one cenne uzupełnienie analizy formacji i trendów.

Większość oscylatorów pozwala na określenie stanu rynku - czy jest on wykupiony, czy wyprzedany. Rynek wykupiony to taki, kiedy większość jego uczestników dokonała już planowanych zakupów instrumentów finansowych, stąd wzrasta prawdopodobieństwo odwrócenia trendu wzrostowego na spadkowy. Rynek wyprzedany to taki, na którym większość uczestników sprzedała już posiadane walory, co jest sygnałem zmiany trendu na wzrostowy.

Analiza techniczna pozwala określić moment zakupu lub sprzedaży instrumentów finansowych i jest najbardziej odpowiednia dla inwestycji krótkoterminowych.

Analiza portfelowa

Bez względu na warunki rynkowe i preferencje osobiste inwestor powinien zawsze dążyć do racjonalnej dywersyfikacji inwestowanego kapitału.

Pojęcie to oznacza budowę portfela inwestycyjnego w oparciu o zróżnicowane pod względem charakteru aktywa. Celem dywersyfikacji jest obniżenie ogólnego ryzyka portfela inwestycyjnego.

Najbardziej znana metoda dywersyfikacji opiera się na modelu Harry'ego Markowitz'a i określana jest mianem analizy portfelowej. Pozwala ona na budowę efektywnego portfela inwestycyjnego, poprzez określenie jego optymalnej struktury, to znaczy

uzyskanie najniższego poziomu ryzyka przy oczekiwanej stopie zwrotu. Miarą ryzyka w tym modelu jest odchylenie standardowe stóp zwrotu.

Optymalną strukturę portfela określa się w oparciu o dane dotyczące:

- osiągniętych dotychczas stóp zwrotu poszczególnych składników portfela i obliczonych na ich podstawie odchyleń standardowych stóp zwrotu, oraz
- wzajemnej zależności stóp zwrotu pomiędzy poszczególnymi składnikami portfela.

Miarą wzajemnej zależności stóp zwrotu jest współczynnik korelacji, określony metodami matematycznymi przyjmuje wartości z przedziału $<-1; +1>$. Składniki portfela powinny być tak dobierane aby współczynniki korelacji między nimi były jak najniższe.

Wadą tej metody jest opieranie się na danych historycznych, co do których nie ma pewności, że powtórzą się w przyszłości.

Tak skonstruowany portfel winien być modyfikowany w zależności od zmiany danych przyjętych podczas jego konstrukcji.

Analiza behawioralna

Zachowania inwestorów na giełdzie nie zawsze są racjonalne. Ma to miejsce w szczególności podczas hossy lub bessy, kiedy można obserwować działania stadne – inwestorzy kupują akcje w euforii lub wyprzedają je w panice. W pierwszym przypadku po cenach zawyżonych, w drugim - po cenach zaniżonych.

Psychologiczne aspekty postępowania inwestorów na giełdzie stanowią przedmiot dziedziny wiedzy, jaką są finanse behawioralne. Inwestor stosujący analizę behawioralną ma możliwość przewidzenia zachowań inwestorów giełdowych w różnych scenariuszach rynkowych. Wiedzę tą może wykorzystywać przy zawieraniu transakcji giełdowych.

Inne metody analizy

Oprócz wyżej opisanych metod prowadzenia analiz inwestorzy mogą wspomagać swe decyzje inwestycyjne w oparciu o ciąg Fibonacciego lub kalendarz spiralny.

Ciąg Fibonacciego. Obliczone na podstawie wyrazów tego ciągu wskaźniki wykorzystywane są do wyznaczania zakresu i czasu trwania ruchu cenowego na giełdzie.

Kalendarz spiralny Carolana. Metoda analizy służąca do wyznaczania okienek czasowych, które pozwalają prognozować momenty zwrotne na giełdzie. Opracowana na podstawie wielowiekowych obserwacji wpływu wydarzeń astronomicznych na zachowania organizmów żywych, w tym zbiorowości ludzkich.

Inne. Modele ekonometryczne, sieci neuronowe, algorytmy genetyczne